

Тема 5: Файловий менеджер Total commander.

Мета роботи: Навчитись налаштовувати Total Commander. Працювати із панелями в Total Commander. Об'єднувати файлів у групу. Створювати папки та файли. Перейменовувати файли та папки. Копіювати та переносити файли та папки. Знищувати файли та папки.

2. Порядок виконання роботи

2.1. Підготовка до виконання роботи (попереднє ознайомлення з методичними вказівками до лабораторної роботи та опрацювання теоретичного матеріалу за конспектом лекцій і рекомендованою літературою).

2.2. Виконання індивідуального завдання ([п. 4.](#)).

2.3. Складання звіту про виконання роботи ([п. 5.](#)).

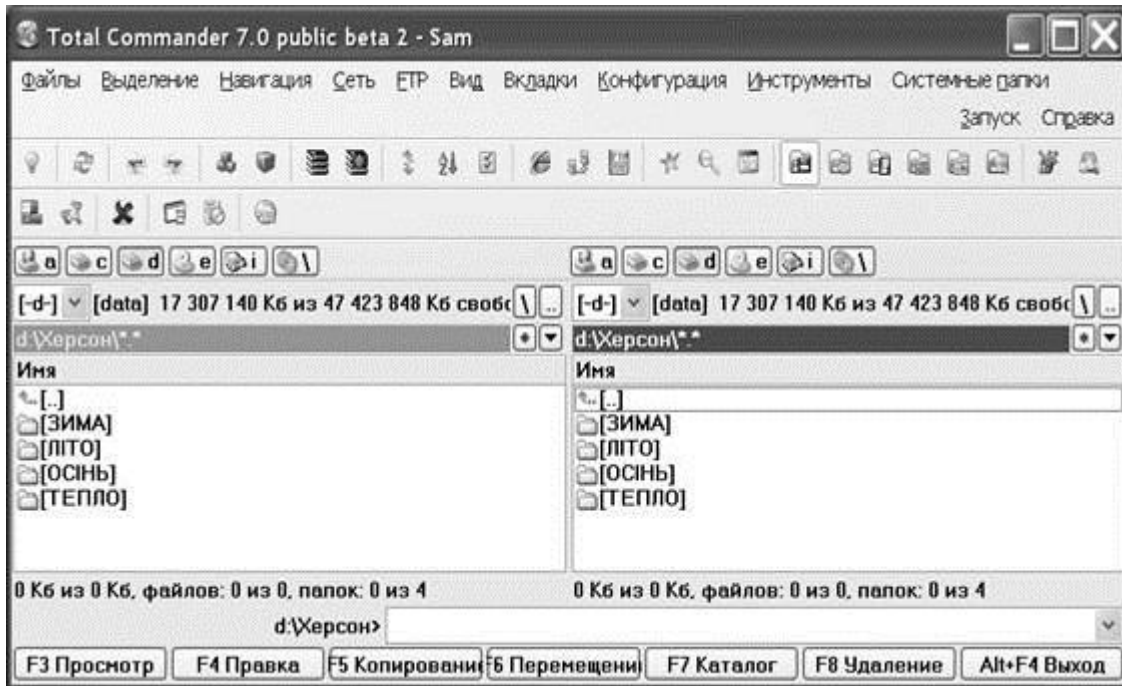
2.4. Захист роботи (запитання для захисту роботи – [п. 6.](#)).

3. Короткі теоретичні відомості

1. Існують програми, які служать не для отримання якого-небудь конкретного результату, а покликані тільки полегшити роботу з іншими програмами. Ці програми називають файловими менеджерами.
- 2.
3. Всі ці програми призначені для виконання різних дій з дисками, папками (папки також називають директоріями, каталогами) і файлами:
4. – наочно і повно відображати вміст дисків, папок, файлів з їх різними характеристиками;
5. – відображати дерево каталогів на диску з можливістю переходу в потрібний каталог за допомогою вибору його на цьому дереві, а також створення, переміщення, перейменування і видалення каталогів;
6. – просто, зручно і наочно копіювати, перейменовувати, переміщувати і видаляти файли (як по одному так і декілька одночасно);
7. – виконувати команди в режимі емуляції (імітації) роботи в MS DOS;
8. – змінювати атрибути (характеристики і властивості) папок і файлів;
9. – виконувати стандартні дії (перегляд вмісту, запуск на виконання) для файлів різних типів;
10. – архівувати інформацію (папки і файли) для наступного зберігання і копіювання в об'єктах меншого розміру, виконувати різні операції з архівами і багато що інше.
11. Однією з таких програм є програма Total Commander (TC).
12. Total Commander – є файловим менеджером Windows, подібно *Проводнику*.
- 13.
14. З іншого боку Total Commander – це сучасний аналог Norton Commander в Windows, який успадкував і зберіг простоту використання, надійність і зручності в роботі від Norton Commander, але в той же час отримав сучасний інтерфейс і багато можливостей з індивідуальної настройки під вимоги конкретного користувача.

15. Total Commander (раніше WinCmd) – файловий диспетчер для Windows на зразок *Проводника Windows*. Однак Total Commander використовує інший підхід: у нього дві постійних панелі, розташовані поруч, як у добре відомій DOS-оболонці (NC).

16.

17.

18.

19. **Рис. 1. Зовнішній вигляд екрана *Total Commander***

20.

21. От деякі основні характеристики Total Commander:

22.- Функції клавіатури, близькі до оригіналу (NC для DOS).

23.- Підтримка Drag&Drop за допомогою миші.

24.- Розширене копіювання, переміщення, перейменування й видалення елементів файлової структури (допускається видалення непустих каталогів).

25.- Робота з архівами так само, як з підкаталогами. Можна легко копіювати файли в архів і з нього. Відповідна програма-архіватор викликається автоматично. Підтримуються PKZIP, ARJ, LHA, RAR, UC2, ACE, TAR, GZ й TGZ.

26.

27.- Меню "Запуск" (команди, сформовані користувачем) для розміщення в меню, що випадає, часто використовуваних вами DOS-або Windows-програм. Поточний каталог й/або файл під курсором може бути переданий додатку.

28.- Командний рядок для простого запуску програм з параметрами, для цього треба просто набрати ім'я програми або натиснути [Ctrl+Enter] або [Ctrl+Shift+Enter] для додавання файлу під курсором

29.у командний рядок.

30.- Розширений пошук файлів, включаючи пошук тексту в будь-яких файлах, у т.ч. на декількох дисках.

31.- Вбудований переглядач файлів ([F3] або [Alt+F3]) для перегляду файлів будь-якого розміру в шістнадцятирічному, двійковому або текстовому форматі з використанням набору символів ASCII (DOS) або ANSI (Windows). Ширину рядка й розмір шрифту тепер можна налаштовувати.

32.

- 33.- Внутрішній розпаковщик від Info-Zip, що дозволяє розпаковувати архіви ZIP без виклику зовнішньої програми.
- 34.- Настроювана панель інструментів із кнопками для запуску зовнішніх програм або внутрішніх команд меню.
- 35.- Головне меню, що можна налаштувати.
- 36.- Внутрішні розпаковщики для форматів ZIP, ARJ, LZH, GZ, TAR, RAR й ACE.
- 37.- Внутрішній ZIP-пакувальник.
- 38.**Заголовок вікна** – стандартний елемент вікна, що містить піктограму і назву додатку (програми), кнопки управління виглядом вікна і станом програми.
- 39.**Головне меню** – містить команди (опції головного меню), всередині яких в свою чергу містяться підкоманди.
- 40.**Панель інструментів** – містить кнопки, відповідні командам і підкомандам Головного меню. Вміст панелі (кількість, функціональне призначення і піктограми кнопок) може бути встановлений або змінений користувачем, тому може відрізнятися на кожному комп'ютері.
- 41.**Кнопки дисків** – призначені для вибору дисків на відповідній (правій або лівій) панелі натисненням миші.
- 42.**Вікно вибору дисків** – натисненням миші розкривається список дисків, далі можна виконати вибір диска.
- 43.**Назва поточного каталогу** – інформує користувача про те, який диск, каталог (або підкаталог) на відповідній панелі є поточним (робочим).
- 44.**Праве і ліве вікно (область)** – вказує список об'єктів (файлів і папок), що знаходяться всередині даного об'єкта (каталогу).
- 45.**Рядок стану** – відображає кількість файлів (підкаталогів) в каталозі, їх розмір, а у разі вибору об'єктів – розмір і кількість вибраних (відмічених) об'єктів.
- 46.**Командний рядок** – призначений для набору і виконання (при необхідності) команд MS DOS.
- 47.**Кнопки функціональних клавіш** – наведено підказки по відповідних клавішах, натиснення кнопки викликає ту ж дію, що і натиснення відповідної клавіші (табл. 1).
- 48.Якщо Total Commander активний, значна частина введення із клавіатури направляється в командний рядок.
- 49.
- 50.**Робота з дисками, папками (каталогами) і файлами**
- 51.Одні і ті ж дії можна виконати декількома різними способами. Зокрема, можна користуватися тільки клавішами управління курсором
- 52.і функціональними клавішами. При виборі і операціях з об'єктами (файлами і папками) можна користуватися лише кнопками миші, а також використовувати панель інструментів і команди (з підкомандами) Головного меню. Розглянемо деякі приклади дій, що часто виконуються.
- 53.
- 54.**Перехід з диска на диск** з використанням клавіш управління курсором здійснюється натисненням **[Alt+F1]** – для лівої панелі, і командою **[Alt+F2]** – для правої панелі. При цьому буде виведене вікно зі списком допустимих дисків. Далі клавішами управління курсором вибирається ім'я потрібного диска і натискається **[Enter]**. Внаслідок виконаних дій на екрані з'явиться зміст каталогу на вибраному диску. Переміщенням курсору за допомогою **[Tab]**

можна виділити зображене зверху ім'я каталогу, визначаючи тим самим його вказаний диск як поточний.

Таблиця 1

Призначення функціональних клавіш
Клавіатурні сполучення Total Commander

Клавіша	Дія
Файлові панелі	
F1	Допомога
F2	Обновити вміст панелі (те ж, що й CTRL+R)
F3	Переглянути файли (спосіб й об'єкти перегляду задаються в налаштуваннях).
F4	Редагувати файли .
F5	Копіювати файли
F6	Перейменувати/перемістити файли
F7	Створити каталог
F8	Видалити файли (те ж, що й DEL)
F9	Активізувати меню над поточною панеллю (відповідно, крайнє ліве або крайнє праве)
F10	Активізувати крайнє ліве меню / Вийти з меню

55.

56. Ті ж дії можна виконати мишею: натисненням миші розкривається список дисків, далі можна виконати вибір диска. Перехід між панелями виконується також натисненням миші по відповідній панелі.

57.

58. **Увійти в існуючий каталог** можна, навівши на нього стрілками управління курсором курсорну смужку і натиснувши [Enter] або навівши покажчик миші на ім'я необхідного каталогу і зробивши подвійне натиснення лівою кнопкою миші.

59. **Вийти з каталогу** (в каталог більш високого рівня або безпосередньо на диск) можна, встановивши стрілками управління курсором курсорну смужку в перший рядок (що містить дві крапки) і натиснувши [Enter] або підвівши покажчик миші на вказаний вище об'єкт і зробивши подвійне натиснення лівою кнопкою миші.

60. **Створення папки (каталогу).** Каталог створюється на активному диску в головному каталозі або підкаталозі, що досягається переміщенням курсору на відповідну панель і потрібний каталог. Після натиснення клавіші [F7] у вікні, що з'явилося, треба вказати ім'я каталогу (папки), що створюється, і натиснути клавішу [Enter] або клацнути мишею на кнопці [OK].

61. **Для видалення (знищення)** папки (каталогу) необхідно вибрати об'єкт (стрілками управління курсором або натисненням миші навести курсорну смужку на папку або каталог) і натиснути [F8]. На запит про підтвердження видалення натиснути [Enter].

62. **Для створення нового файлу** (текстового) в якому-небудь каталозі треба перейти в необхідний каталог (увійти в нього), натиснути [Shift+F4], у вікні, що з'явилося, набрати ім'я файлу, натиснути [Enter]. Після появи вікна з

повідомленням про те, що такого файлу ще не існує, необхідно натиснути [Enter].

63. **Для копіювання файлу** треба на одній з панелей встановити диск і папку, куди треба скопіювати файл. Потім на іншій панелі встановити папку, де знаходиться файл (або їх група), що копіюється, помітити (вибрати) файл (або групу) і натиснути [F5]. Після появи інформаційного вікна необхідно натиснути [Enter].
64. **Для вибору файлу** треба навести на нього стрілками управління курсором курсорну смужку або підвести покажчик миші на ім'я файлу і зробити натиснення мишею, якщо необхідно вибрати декілька файлів відразу (групу) – вибрати кожний файл і для кожного натиснути [Insert] – при цьому кожний вибраний файл буде відмічений жовтим кольором. Вибір відразу всіх файлів здійснюється натисненням великої сірої клавіші [+] на цифровій клавіатурі, потім натисненням [Enter].
65. **Для переміщення файлу** виконуються ті ж дії, що і для копіювання, тільки використовується функціональна клавіша [F6] (замість [F5]).
66. **Для перейменування файлу** виконуються ті ж дії, що і для переміщення (використовуючи клавішу [F6]), тільки на обох панелях повинен бути встановлений один і той же каталог (де знаходиться файл, що перейменовується), у вікні, що з'являється, необхідно набрати нове ім'я файлу і натиснути [Enter].
67. Аналогічно здійснюються дії по копіюванню, переміщенню і перейменуванню цілих каталогів (папок).
68. **Для видалення (знищення) файлу** (або їх групи) необхідно заздалегідь вибрати їх, потім натиснути [F8], у відповідь на запит про підтвердження видалення необхідно натиснути [Enter].
69. **Склад і елементи Головного меню в Total Commander**
70. **Команда Файл** містить наступні підкоманди (опції):
71. **Изменить атрибуты... і Свойства файла** – призначені для визначення і зміни службових характеристик файлів, регулювання доступу і можливостей користувача по зміні, видаленню, переміщенню і іншим подібним діям над файлами;
- 72.
73. **Упаковать... і Распаковать...** – призначені для архівації (стиснення) і розархівації файлів;
74. **Печать** – забезпечує друк текстових файлів на принтері; **Выход** – вихід (закінчення роботи) з Total Commander.
75. **Команда Выделение** містить групу підкоманд (опцій), призначених для виділення (вибору) об'єктів (файлів і папок) і їх груп, для подальшого копіювання, видалення, перейменування і т.п.
76. **Команда Команды** містить, зокрема, наступні підкоманди (опції):
77. **Поиск файлов...** – для пошуку файлів (за їх іменами) на дисках; **Информация о системе** – для отримання інформації про параметри і технічні характеристики комп'ютера, його елементів, встановлених на йому операційній системі;
78. **Запустить сеанс DOS** – для переходу в режим емуляції (імітації) роботи комп'ютера в режимі MS DOS і виконання команд MS DOS;
79. **Команда Вид** дозволяє встановити необхідний вигляд, склад і обсяг інформації, що виводиться у вікнах. Можна вивести тільки імена об'єктів, також їх розміри,

дати створення і зміни. Можна виводити об'єкти в алфавітному порядку, або в порядку збільшення (зменшення) їх розмірів, або по датах їх створення. Можна виводити лише об'єкти необхідних типів (тільки текстові файли, або файли, що тільки виконуються і т.п.).

80. **Команда Конфігурація** містить підкоманди (опції) настройки зовнішнього вигляду самого вікна програми Windows Commander, наявність (відсутність) тих або інших компонентів вікна, склад (наявність тих або інших кнопок) на панелі інструментів, мова написів і т.п.

81. **Команда Справка ([F1])** містить контекстне меню допомоги і може бути використана безпосередньо в процесі роботи для отримання підказок.

82.

83. **4. Завдання для роботи**

84. **Знімки екранів робити для кожного кроку завдання і після вибору параметрів чи введення даних**

85.1. Налаштувати Total Commander (*зайти у головне меню Конфігурація де вибрати команду налаштування і у вікні що відкриється вибрати відповідний розділ*) за наступними параметрами:

86. **Вигляд вікна** – відображати панель інструментів, підключити кнопки дисків, підключити вікно вибору дисків, відключити вкладки папок, включити заголовок файлової панелі, підключити заголовки табуляторів, рядок стану, командний рядок, кнопки функціональних клавіш.

87.2. Налаштувати Total Commander (*зайти у головне меню Конфігурація де вибрати команду налаштування і у вікні що відкриється вибрати відповідний розділ*) за наступними параметрами:

88. **Вміст панелей** – скривати приховані/системні файли, відображати довгі імена файлів, відображати [...] в кореновому каталозі диску, сортувати папки так як і файли (і також за часом).

89. Встановити **мову** Total Commander – Українська.

90.3. Налаштувати Total Commander (*зайти у головне меню Конфігурація де вибрати команду налаштування і у вікні що відкриється вибрати відповідний розділ*) за наступними параметрами:

91. **Основні операції** – заборонити запуск декількох копій Total Commander одночасно, згорнути вікно програми до системного трею, виділяти файли мишею так як і у Windows лівою клавішею, виділяти за шаблоном файли та каталоги.

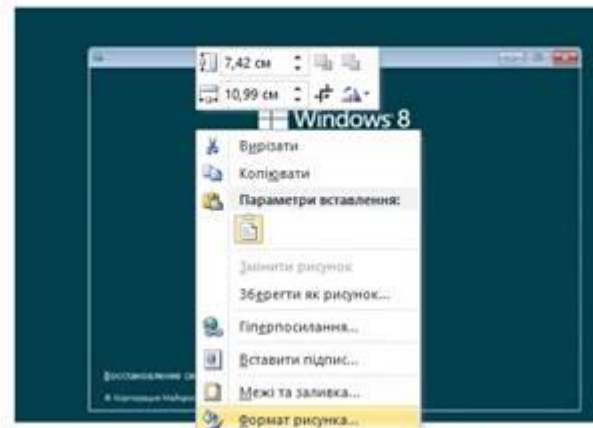
92. **ПРАВКА/Перегляд** – правка за F4 програма редактор – підключити зовнішній редактор Bred (C:\Program Files\Bred3\bred3_2k.exe).

93. **Швидкий пошук** у поточному каталозі відбувається за комбінацією клавіш Alt+буква.

94.4. Створити на диску C:\ папку і дати їй назву зі своїм прізвищем. *Перейти на диск C:\ на одні із панель та натиснути клавішу F7, ввести ім'я папки та натиснути ок*

95.5. Перейти у створену папку та створити в ній текстовий файл з розширенням txt, в назві файлу вказати своє прізвище українськими літерами, а вміст файлу – прізвище, ім'я, по-батькові та група. *Перейти у папку, натиснути комбінацію клавіш Shift+F4 ввести ім'я файлу, натиснути Ок. У вікні редактора записати вміст файлу, зберегти його Ctrl+S та закрити його.*

- 96.6. Скопіювати створену папку з диска C:\ на диск D:\. В лівій панелі відкрити вміст диска C:\ (з відки копіюємо) та відмітити створену папку а в правій панелі відкрити вміст диска D:\ (куди копіюємо), помістити курсор на папку яку потрібно скопіювати та натиснути клавішу F5 (клавіша F6 переносить папки та файли).
- 97.7. Знищити створену папку на диску C:\. Відкрити вміст диска C:\, відмітити потрібну папку та натиснути F8 або Del.
- 98.8. Перейменувати створений файл на своє прізвище але латинськими літерами. Відмітити файл та натиснути Shift+F6.
- 99.9. Завантажити архівний файл Архів ОП (знімки екрану процесу завантаження необов'язково роботи) та розархівувати його вміст в скопійовану папку на диск D:\ за допомогою програми Total Commander. В лівій панелі відкрити вміст архівного файлу а в іншій вміст створеної папки. Виділити всі файли в архіві (Ctrl+A або *) та натиснути F5 і OK.
100. 10. Перейти в створену папку на диску D:\ та провести операції виділення файлів:
101. за допомогою клавіатури – виділити все (Ctrl+A або *),
102. виділення файлів зображень (пробіл та Insert),
103. виділення за допомогою маски виділення (клавіша +):
104. файлів з розширенням doc. Натиснути клавішу + на малій цифровій клавіатурі і у вікні що з'явиться набрати *.doc
105. інвертувати виділення – виділити файли з розширенням doc та натиснути *
106. 11. Створити в своїй папці ще дві папки – Foto та Documents.
107. 12. Встановити вигляд панелі **Докладний** (Ctrl+F2)
108. 13. Провести сортування файлів в папці за: виконується у головному меню **Вигляд**
109. ім'ям (від а до я та від я до а),
110. за типом (розширенням) (від а до я та від я до а),
111. за розміром (від меншого до більшого та від більшого до меншого)
112. 14. Провести групове перейменування файлів із розширення **jpg**. Виділити всі файли із розширенням jpg та натиснути комбінацію клавіш Ctrl+M і вікні що відкриється в розділі Маска для імені файлу встановити [C] Лічильник, в розділі параметри лічильника встановити: почати з – 1, крок – 1, цифр – 3, після чого натиснути Виконати.
113. 15. Перенести файли:
114. Файли зображення у папку Foto
115. Файли документів у папку Documents,
116. Інші файли знищити
117. **Додаткове завдання.**
118. Якщо після завершення оформлення звіту розмір файлу дуже великий (через знімки екрану) то для зменшення його розміру потрібно виконати наступні дії:
119. 1. Відмітити будь-яке зображення в документі і натиснути на ньому праву клавішу мишки і в контекстному меню вибрати **Формат рисунка**

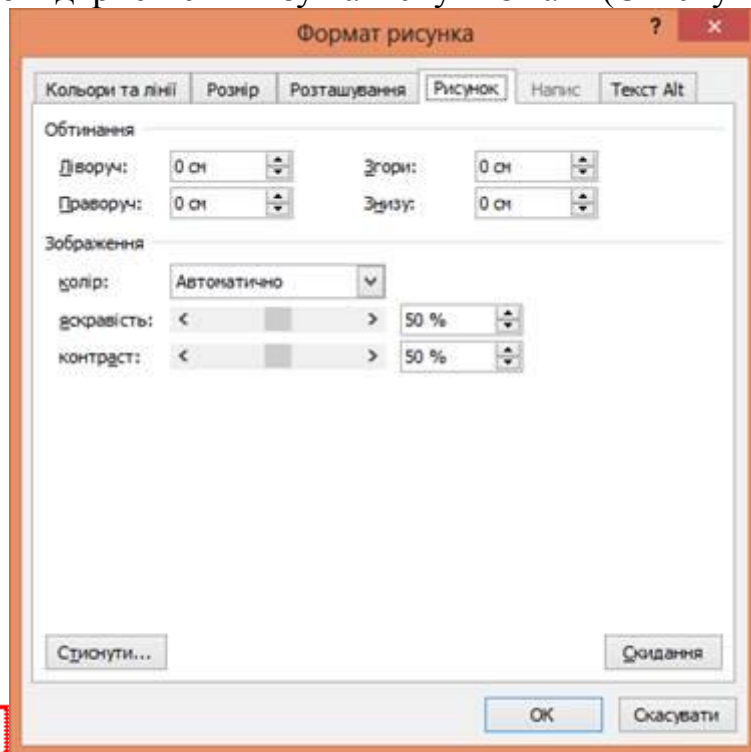

м·установщик·попросить·вас·підтвердити·початок·прог

120.

121.

2. У вікні що відкриється внизу натиснути Зжать (Стиснути)

122.

123.

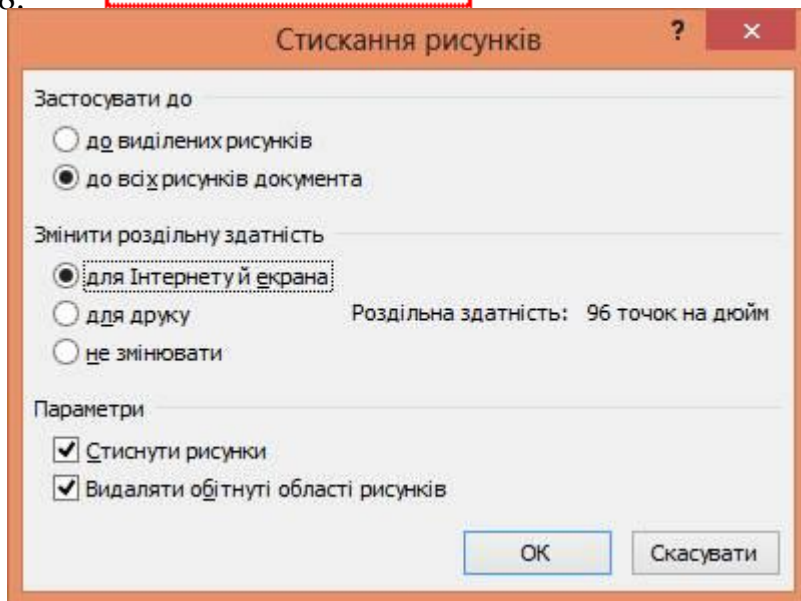
124. 3. У наступному вікні вибрати в розділі застосувати до – До всіх рисунків документа (щоб потім не повторювати ці дії зі всіма рисунками).

125. 4. У тому ж вікні в розділі Зменшити роздільну здатність вибрати – Для Інтернету та екрана.

126. 5. Натиснути ОК і погодитись на стискання рисунків та закрити вікно Формат рисунка - натиснути ОК.

127.

128.

129.

130.

131.

5. Звіт

133. *Створюється новий текстовий документ, який містить титулку на окремому аркуші формату A4 за зразком:*

134.

ЗВІТ

136. з лабораторної роботи №3

137. "Файловий менеджер Total Commander."

138.

139. виконав(-ла) студент(ка) III курсу _____ група _____

140.

141.

142. (прізвище, ім'я, по-батькові)

143.

144. Дата виконання "_____" _____ 20__ р.

145.

146. *та містить наступну інформацію:*

147. 1. Мету роботи.

148. 2. Виконання завдання:

149. (опис результатів виконання згідно з пунктами завдання або скріншоти за допомогою клавіші PrtScSysRq або комбінацією клавіш ALT+PrtScSysRq).

150.

6. Контрольні запитання

152.

153. 1. Яким чином здійснюється запуск файлового менеджера *Total Commander*?

154. 2. Опишіть структуру користувацького інтерфейсу файлового менеджера *Total Commander*.

155. 3. Перелічіть основні можливості файлового менеджера *Total Commander*.
156. 4. Поясніть призначення командного рядка.
157. 5. При роботі з якими архівами *Total Commander* можна обходитися повністю без зовнішніх архіваторів?
158. 6. Для чого потрібна панель інструментів?
159. 7. Чи працює в *Total Commander* буфер обміну?
160. 8. Розкажіть як в *Total Commander* реалізувати операції копіювання, переміщення.
161. 9. Як створити новий файл, папку в *Total Commander*?
162. 10. Як заархівувати, розархівувати файл, створити багатотомний архів.
- 163.

Питання для самоперевірки:

1. Як вибрати поточний диск?
2. Як відображаються в ТС об'єкти з довгими іменами?
3. Яка послідовність дій при копіюванні?
4. Як перемістити файл із каталогу в каталог?
5. Які правила використання маски в ТС?
6. Як видалити каталог або файл?
7. Як переглянути та відредагувати файл?
8. Як створити новий каталог?
9. Що таке меню користувача?
10. Як виконати пошук файла на диску?

Увага ! Матеріал даної теми обов'язково законспектувати і вивчити.